

VASTUULLINEN LAHJOITTAMINEN RY

TOIMINTA- KERTOMUS 2018

VaLa – Vastuullinen Lahjoittaminen ry
AnDo – Ansvarsfullt Donerande rf

TOIMINTAKERTOMUS - sisällysluettelo

1. Vastuullinen Lahjoittaminen ry
2. Toiminnan painopisteet vuonna 2018
3. Resurssit - hallinto ja talous
4. Vaikuttamistoiminta
 - 4.1 Jäsenjärjestöpalvelut
 - 4.2 Varainhankinnan kulttuurin kehittäminen ja koulutustoiminta
 - 4.3 Hyvän hallintotavan edistäminen
 - 4.4 Viestintä ja lahjoituskulttuurin edistäminen
5. Varainhankinnan toimintaedellytysten kehittämistyö
 - 5.1 Lahjoittaminen ja verotus
 - 5.2 Varainhankinnan kulut
 - 5.3 Rahankeräyslain kehittäminen
6. Kansainvälinen toiminta

1. Vastuullinen Lahjoittaminen ry

VaLa on poliittisesti ja uskonnollisesti sitoutumaton yhteistyöverkosto, joka edustaa yleishyödyllisiä yhteisöjä.

1.1 Visio

Vastuullinen Lahjoittaminen ry (VaLa) on Suomen kolmannen sektorin yhteistyöverkosto, jonka tavoitteena on, että:

- yleishyödylliset yhteisöt noudattavat hyvän hallinnon periaatteita
- varainhankinnan ammattikunnan osaaminen on erinomaista
- Suomessa on kehittynyt lahjoituskulttuuri ja yhteiskunnan eri toimijoiden roolit on määritetty kestäväällä ja selkeällä tavalla.

1.2 Missio

VaLa ry määrittelee ja edistää hyvän hallinnon ja hyvän varainhankinnan periaatteita suomalaisessa yhteiskunnassa sekä auttaa jäsenjärjestöjään oppimaan yhdessä osana kansainvälistä verkostoa.

2. Toiminnan painopisteet vuonna 2018

Vuonna 2018 VaLan toiminnan pääpainopisteenä olivat vaikuttamistyö ja varainhankinnan toimintaedellytysten kehittäminen. Toimintaa ohjasi 'VaLan strategia ja toiminnan perustehtävät ja -tavoitteet', jotka olivat osa vuoden 2017 syyskokouksessa hyväksyttyä toimintasuunnitelmaa:

- VaLa edistää yleishyödyllisten yhteisöjen vastuullista varainhankintaa ja hyvää hallintoa.
- VaLa edistää suomalaista lahjoituskulttuuria lisäämällä vuoropuhelua yhteisöjen taloudellisista toimintaedellytyksistä ja varainhankinnasta yhteiskunnan eri toimijoiden välillä.
- VaLan toimintaa johdetaan, hallinnoidaan ja kehitetään esimerkillisellä tavalla.

3. Resurssit - hallinto ja talous

Vuonna 2018 hallitus, pääsihteeri, työryhmät ja jäsenjärjestöt toimivat keskeisten tavoitteiden toteuttamiseksi. Päätoimintamuotoina edellisten toteuttamisessa olivat: alan verkostojen luominen, keskustelu- ja koulutustilaisuuksien järjestäminen sekä tiedon jakaminen niin järjestöille, kansalaisille kuin sidosryhmille.

Vuoden 2018 lopussa VaLassa oli 55 jäsenorganisaatiota. Sääntömääräiset kevät- ja syyskokoukset pidettiin. VaLalle hallituksen muodostamisen tukena käytettiin ohjesääntöä, jonka tavoitteena on vuosittain saada yhdistykselle mahdollisimman toimintakykyinen ja jäsenistöä edustava hallitus. Hallituksen puheenjohtajaksi syyskokouksessa 2017 valittiin Ossi Heinänen / Plan International Suomi.

Hallitus järjestäytyi helmikuussa ja varapuheenjohtajaksi valittiin Sirpa Solehmainen / World Vision. Muina jäseninä toimivat: Virpi Granberg / Aivoliitto, Nora Huhta / Amnesty, Kristiina Elenius /Helsingin Diakonissalaitoksen säätiö, Olli Alanen / Lasten ja nuorten säätiö, Leena Poutanen / SOS-Lapsikylä, Helena Hulkko / Syöpäsäätiö, Eeva Hietalahti / Sydänliitto ja Iiris Kivimäki / Suomen Lähetysseura. Hallitus kokousti vuoden aikana kuusi kertaa. Pia Tornikoski hoiti VaLan pääsihteerin tehtäviä osa-aikaisesti ja palkattuna viestinnän harjoittelijana toimi Ilse Kerminen.

VaLan hallitus muodosti ja sen tukena toimi vuonna 2018 seuraavat työryhmät:

- Strategia-työryhmä
- Hyvän hallinnon työryhmä
- Palvelumaksut-työryhmä
- Koulutustyöryhmä
- Laki ja verotus -työryhmä
- Viestintä- ja markkinointi -työryhmä

Ostopalveluna kirjanpidon hoiti Uudenmaan Tilimix Oy ja tilintarkastajana toimi KPMG Oy.

VaLan toiminta rahoitettiin pääosin jäsenmaksuilla ja koulutus- ja kumppanuustuotoilla. Jäsenien laadukas palvelu ja uusien jäsenien rekrytointi tukivat VaLan vaikuttamistyötä ja lisäksi turvasivat toiminnan rahoituksen jatkuvuutta. Varainhankinnan ja hyvän hallinnon koulutusten järjestäminen olivat merkittävä osa VaLan toiminnan rahoitusta.

Kuluja aiheutui pääsihteerin palkkiosta, tapahtumien järjestelyistä sekä tutkimus- ja tiedotustyöstä. Aiempien vuosien panostukset toiminnan kehittämiseen näkyivät uusien jäsenien määrässä ja vuoden 2018 tuloista tuli noin 75 % jäsenmaksuista. Tilivuoden tulos oli -4255,81 euroa.

4. Vaikuttamistoiminta

4.1 Jäsenjärjestöpalvelut

Vuonna 2018 VaLan keskeisinä tavoitteina oli palvella jäseniään laadukkaasti ja pyrkiä lisäämään VaLan jäsenorganisaatioiden määrää. Pääsihteeri ja hallitus

tapasivat vuoden aikana useita järjestötoimijoita, joille esiteltiin VaLan toimintaa sekä kuultiin toiveita toiminnalle.

Toimintavuoden aikana VaLan hallitus tarkasteli mahdollisten muutosten tarpeita yhdistyksen sääntöihin muun muassa jäsenyyden määrittelyn osalta. Tässä käytettiin apuna ulkopuolisia asiantuntijoita. Järjestöjen toimintaan ja varainhankintaan sekä niihin liittyviin sääntelyihin on tullut ja on tulossa muutoksia, joita Strategia-työryhmä käsitteli vuoden aikana myös VaLan sääntöjen muutostarpeen näkökulmasta.

Jäsenhakuprosessista ja sen kehittämisestä vastasi Hyvä hallinto -työryhmä. VaLan jäsenyyden määrittely ja jäsenhakuprosessille hyväksyttiin ohjesääntö, jonka tavoitteena on varmistaa, että VaLan jäsenistö edustaa yleishyödyllisiä yhteisöjä, jotka ovat sitoutuneita edistämään VaLan strategiaa ja vaikuttamistyötä VaLan syyskokouksessa hyväksytyin toimintasuunnitelman muokaisia tavoitteita.

Jäsenten palvelua tuettiin yhteiskumppanuuksien ja heidän tarjoamiensa etujen kautta. VaLa jatkoi yhteistyötä Legistumin ja Gainerin kanssa. VaLa tarjosi jäsenilleen mahdollisuutta olla mukana yhteisessä markkinointiviestintähankkeessa Hyvä testamentti. Hankkeessa oli mukana 21 jäsentä ja sitä koordinoi VaLan kumppanina Torni Consulting.

4.2 Varainhankinnan kulttuurin kehittäminen ja koulutustoiminta

VaLa järjesti vuoden aikana maksuttomia jäsenilaisuuksia sekä kaikille avoimia koulutustilaisuuksia, joissa järjestöt saivat tilaisuuden jakaa osaamista. Vuonna 2018 panostettiin erityisesti uuden tietosuoja-asetuksen sisältöjen kouluttamista jäsenistölle.

Ylläpitääkseen erityisesti maksullisten koulutustilaisuuksien laadukkuutta kerättiin niin puhujilta kuin osallistujilta palautetta, joiden perusteella myös suunnitellaan ja kehitetään tulevia tapahtumia. VaLa teki yhteistyötä yritysten ja muiden yhteisöjen kanssa tarjoamalla heille sisällöllisiä kumppanuuksia. Kutsuen puhujiksi niin suomalaisia kuin kansainvälisiä asiantuntijoita VaLa järjesti varainhankinnan ja hyvän hallinnon koulutuksia Helsingissä. Yhteensä tilaisuuksiin osallistujia tuli yli sadasta organisaatiosta.

Koulutustyöryhmän toimesta varainhankintajärjestöjen ja varainhankkijoiden osaamisen tunnettuutta lisäävää VaLa Awards -tapahtumaa kehitettiin vuoden aikana. Tavoitteena on, että VaLa Awardsin kiinnostavuutta ja arvostusta sekä jäsenien että median keskuudessa saadaan kasvatettua mm. kumppanuuksien kautta.

Työryhmä osallistui 'Ammattimainen varainhankinta, tuotekehitystyön erikoisammattitutkinnon' -tutkintokoulutuksen suunnitteluun, toteutukseen ja seurantaan yhteistyössä SOSTE:n ja Rastorin kanssa. Myös EFA sertifikaatin toteutumista valvotaan tutkinto-ohjelman kehitystyössä. 1,5 vuotta kestävä koulutusohjelman kahden kurssin opiskelijat valmistuivat vuoden aikana ja lisäksi käynnistyi yksi kurssi. Haku viidenteen kurssiin avattiin syksyllä.

4.3 Hyvän hallintotavan edistäminen

'Varainhankintaa harjoittavien yhteisöjen hyvästä hallintotavasta' -opasta jaettiin VaLa:n tilaisuuksissa ja tietoa hyvästä hallinnosta oli ladattavissa VaLa:n www-sivuilla. 'Vastuullisen varainhankinnan arvot ja periaatteet' -suosituksia päivitettiin huomioiden alan kansainvälisten 'International Statement of Ethical Principles' -asiakirjan muutokset. Opas ja suositukset olivat esillä kaikissa VaLa:n tilaisuuksissa sekä www-sivuilla, ja niiden noudattamista kannustettiin niin jäsenille kuin muullekin järjestökentälle.

VaLa osallistui syksyllä PwC:n keskustelu- ja koulutustilaisuuden järjestämiseen aiheena viestintä hyvistä käytännöistä, laadukkaan ja avoimen raportoinnin kehittäminen sekä vaikuttavuuden mittaaminen. Oikeusministeriö asetti syksyllä työryhmän selvittämään säätiölain toimivuutta ja Pia Tornikoski toimi ryhmässä jäsenenä.

4.4 Viestintä ja lahjoituskulttuurin edistäminen

Vuonna 2018 VaLa antoi lausuntoja, kannanottoja ja haastatteluja niin medialle kuin eri viranomaisahoille. Näiden sisältöä ohjasi VaLa:n tuottama 'Hallitusohjelman tavoitteet', joilla edistetään jäsenistön etuja ja yleishyödyllisten yhteisöjen taloudellisia toimintaedellytyksiä.

Taloustutkimus toteutti vuonna 2018 kaksi kyselytutkimusta kansalaisjärjestöjen taloudellisista toimintaedellytyksistä Vastuullinen Lahjoittaminen VaLa ry:n koordinoimana ja yhteistyössä Kansalaisyhteiskuntapolitiikan neuvottelukunta KANE:n, kehitysjärjestöjen kattojärjestö Fingo ry:n, Olympiakomitean, SOSTE Suomen sosiaali ja terveys ry:n ja Suomen nuorisoyhteistyö Allianssi ry:n kanssa. Lisäksi VaLa osallistui European Fundraising Association (EFA) toteuttamaan selvitykseen lahjoitusten verovähennysoikeuksista 16 maassa 'Tax Incentives for Charitable Giving in Europe'. Vuoden 2019 hallitusohjelmatavoitteiden liittyen niin eduskunta- kuin EU-vaaleihin laatimisessa VaLa on hyödyntänyt tutkimusten tuloksia.

Vuonna 2018 panostettiin viestintään sekä tehokkaaseen tiedottamiseen VaLa:n eri sidosryhmät sekä kansalaiset huomioiden. VaLa:n tiedottamisen tärkein väline on yhdistyksen www-sivut ja niiden uudistus toteutettiin viestintä- ja markkinointi -työryhmän johdolla keväällä 2018.

Lahjoituskulttuurin edistämiseksi VaLa liittyi keväällä kansainväliseen GivingTuesday-verkostoon. Viestintä- ja markkinointi -työryhmän tukena kampanjan toteuttamisesta vastasi harjoittelija ja viestintätoimisto Tekir. #GivingTuesday#TekojenTiistai-kampanjan lanseeramiseksi Suomeen VaLa toteutti laajalle yleisölle suunnatut www.tekojentiistai.org-sivut, järjesti useita maksuttomia tilaisuuksia järjestöille sekä panosti mediaviestintään ja markkinointiin. Päivä oli onnistunut: se huomioitiin uutis- ja sosiaalisessa mediassa sekä keräsi kansalaisten lisäksi noin sata osallistunutta organisaatiota. Lisäksi päivään osallistui VaLa:n kumppanina monet tahot kuten Mesenaatti, SecuryCast ja Sanoma.

EFA:n Fundraising Europe -uutiskirje ilmestyi vuoden aikana kuusi kertaa ja pääsihteeri vastasi kirjoituksista Suomen uutisen osalta.

5. Varainhankinnan toimintaedellytysten kehittämistyö

VaLa teki aktiivisesti yhteistyötä eri viranomaisten ja muiden tahojen kanssa, joiden toiminta-alueeseen kuuluvat yhteisöjen varainhankintaan ja hyvään hallintoon liittyvä lainsäädäntö, valvonta tai muu vaikuttamistyö mm. poliisihallitus, eri ministeriöt, julkiset rahoittajat ja eri alojen keskusjärjestöt. Toiminnassaan VaLa lisäsi vuoropuhelua järjestökentän ja eri viranomaisten välillä. Palvelumaksu- sekä Laki ja verotus -työryhmät toimivat aktiivisesti varainhankinnan toimintaedellytysten parantamiseksi.

VaLan hallitus aloitti vaikuttamistyön suunnittelun vuoden 2019 eduskunta- ja EU-vaaleihin liittyen. VaLa pyrkii vaikuttamaan mm. lahjoitusten verovähennysoikeuden kehittämiseen sekä kuluista maksettujen arvonlisäverojen kompensointiin lähestyen päättäjiä, viranomaisia ja median kautta lahjoittajia. Lisäksi panostettiin aktiivisen filantropia-aiheisen vuoropuhelun kehittämiseen eri osapuolten kuten yrityssektorin kesken ja tässä huomioidaan rajat ylittävä pyytäminen ja antaminen, josta saadaan tietoa myös EFA:n kautta.

5.1 Lahjoittaminen ja verotus

VaLan tavoitteena on edistää varainhankintaan liittyviä verotuskysymyksiä: lahjoitusten verovähennysoikeutta sekä yleishyödyllisen toiminnan verokohtelua mm. arvonlisäverotuksessa. Veroetuksiin liittyy myös alan toiminnan tehokkuuden ja eettisyyden valvonnan kehittäminen. Vuonna 2018 aihe on ajankohtainen rahankeräyslain uudistamisen myötä.

5.2 Varainhankinnan kulut

Varainhankintatoimintaa edesauttaisi erilaisten palvelumaksujen veloituskäytäntöjen muuttaminen siten, että ne suosisivat yleishyödyllisiä yhteisöjä. VaLan tilaisuuksissa esiteltiin varainhankintaan yhteistyökumppaneiden palveluita, joihin oli myös neuvoteltu edullisempia hintoja jäsenistölle ja tapahtumiin osallistuneille.

VaLa jatkoi vaikuttamista tukeakseen järjestöjen kuukausilahjoittamisen liittyviä toimenpiteitä tarvittavin keinoin. VaLa myös teki yhteistyötä eri palveluntarjoajien kuten MobilePay ja Facebook kanssa lahjoitusten maksamisen keinojen tehostamiseksi.

5.3 Rahankeräyslain kehittäminen

Pia Tornikoski toimi sisäministeriön asettamassa rahankeräyslain kehittämisen esiselvityshankkeen työryhmässä asiantuntijajäsenenä. Työryhmän muistio luovutettiin sisäministerille tammikuussa ja hallituksen esitys uudeksi rahankeräyslainsäädännöksi annettiin eduskunnalle lokakuussa. VaLa ja sen jäsenet olivat aktiivisia lain kehittämisen selvityksessä mm. osallistumalla järjestettyihin

kuulemistilaisuuksiin, antamalla lausuntoja ja tehden yhteistyötä muiden keskusjärjestöjen kanssa.

6. Kansainvälinen yhteistyö

VaLa toimi aktiivisesti kansainvälisissä varainhankinta-alan yhteistyöelimissä.

6.1 European Fundraising Association (EFA)

VaLa on jäsen European Fundraising Association:ssa (EFA), joka on EU:n käyttämä kuulemiskanava kansalaisyhteiskunnan varainhankintaorganisaatioille. Pääsihteeri Pia Tornikoski toimi EFA:n hallituksen jäsenenä ja talousvastaavana. Pääsihteeri osallistui EFA:n General Assemblyyn, Skillshareen ja EFA:n kumppaneiden järjestämiin alan tapahtumiin. Pia Tornikoski toimi jäsenenä EFA Certification Committee:ssa, joka kehittää varainhankinnan ammattimaisuutta ja koulutusta. Committee järjesti EFA:n jäsenille Symposiumin, johon Pia Tornikoski osallistui.

VaLa viesti muiden EFA-maiden, erityisesti Pohjoismaiden, koulutuksista jäsenilleen. EFA tekee yhteistyötä CFRE Internationalin kanssa ja VaLa viestitti CFRE International Certification -ohjelmasta suomalaisille varainhankkijoille mahdollisuutena ammattimaisen pätevyyden todistamiseksi.

EFA:n jäsenenä VaLa on mukana tutkimassa ja edistämässä varainhankintaa ja Euroopassa yhteistyössä muiden kattojärjestöjen kuten European Foundation Centre EFC:n, Donors and foundations networks in Europe DAFNE:n, The European Research Network on Philanthropy ERNOP:n ja European Charities' Committee on VAT ECCVAT:n kanssa.

6.2 Resource Alliance / International Fundraising Congress (IFC)

IFC on vuosittain järjestettävä varainhankinta-alan kansainvälinen suurtapahtuma Hollannissa. Pia Tornikoski toimi International Fundraising Congress:in (IFC) ambassadorina. Vuonna 2018 IFC:hen osallistui 26 suomalaisdelegaattia, joille VaLa järjesti oman kokoontumisen.

6.3 Muut verkostot

Pia Tornikoski aloitti alkuvuodesta jäsenenä European Center for Not-for-Profit Law (ECNL) Core Group of Experts on Fundraising Standards and Regulations osallistuen ryhmän kokouksiin liittyen alan kansainvälisen sääntelyn julkaisun laatimiseen. Lisäksi Pia Tornikoski osallistui International Ethical Summitiin, jossa mm. päivitettiin ja allekirjoitettiin 'International Statement of Ethical Principles' -asiakirja.